

Bohoslužby v Javorníku 26.února 2017

Mt 6,24-34

Milé sestry, milí bratři, každý máme nějaké starosti. Řešíme mnoho věcí kolem sebe, zabýváme se tím, co přichází. Pohlížíme do budoucnosti, přemýšlíme, co jednou bude z našich dětí, co bude s námi, až přijde stáří a my sami se nebudeme moci o sebe postarat. Proto máme starosti. Je to přirozené, patří to k našemu životu. Děláme si starosti o své blízké, protože nám na nich záleží. Staráme se, protože nám blízcí a věci s nimi spojené nejsou lhostejní. Nejde nám to moc nemyslet na cestu, která je před námi.

Starosti jsou základem k nějakému dalšímu činu. Když máme starosti nejsme zároveň nečinní a snažíme se nějakým způsobem do situace vstoupit, nalézt jakési řešení. Jsme si ale vědomi toho, že nemusí být vždy ideální. Stojí nás to často mnoho sil, poutá veškerou naši pozornost. Člověk si říká, že kolikrát by se nejraději rozkrájel, aby toho stihl co nejvíc. Rozkrájet se, rozdělit, ať můžeme být na více místech zároveň. Co to vlastně obnáší, ta snaha být na více místech zároveň? Je to jako kráčet po několika cestách v ten samý okamžik. To má ale za následek, že ani jednou cestou se nedá jít příliš pozorně, těžko se hledá jediný orientační bod. A když není jediný orientační bod, člověk začíná bloudit, ztrácí směr, neví pak často kudy dál.

Ježíš do této situace vstupuje slovem o službě dvěma Pánům. Nelze sloužit dvěma pánům, protože lze dělit svůj čas, ale nelze dělit své srdce. Ježíš tak ukazuje k tomu, že veškerá činnost není jen automatický sled nějakých úkonů činěných jen tak mimoděk, ale je to něco, co žádá celého člověka. Práce není jen o svazech, či intelektu, ale má na ni vliv mnoho dalších faktorů, které se odehrávají v lidském nitru. Na druhou stranu činnost, kterou člověk koná, ovlivňuje jeho jednání i ve chvíli, kdy ji zrovna nevykonává. Být takto zaměřen na dvě různé věci, činnosti, může zpočátku vypadat bezproblémově. Jenže pak přijde chvíle, kdy je potřeba se rozhodnout, volit mezi nimi, která bude důležitější. Mnozí z nás se jistě museli rozhodovat, co budou studovat, jakému oboru se učit. Zájmů a aktivit mnoho, ale najednou je třeba se rozhodnout, která bude muset ustoupit. Později se takové rozhodnutí objeví třeba u koníčků a rodiny, kariéry a volnočasových aktivit. Zde si jistě velice silně dokážeme uvědomit, že volit se musí, nejde plně konat všechno.

Ježíš mluví o službě a také vztahu. I zde se ukazuje, že není možné sedět na dvou židlích,

věnovat se příliš mnoha směrům. Plnohodnotný vztah dokáže mít člověk jen jeden. Ten druhý musí časem ustoupit. Když jsem byl svobodný, dalo se kombinovat chození s budoucí manželkou a trávení času na spoustě akcích s kamarády. V určitou chvíli ale také muselo přijít rozhodnutí, co bude v životě důležitější, který vztah bude ten první a který až druhý. Od toho Ježíš také vychází. Je třeba se rozhodnout nejen mezi činnostmi, mezi přáteli, ale ze všeho nejdůležitější je rozhodnutí mezi čímkoliv a Bohem. Službu dvěma pánům zde přivádí až ke službě Bohu a mamonu. I když to vypadá jen jako jedna z podob té služby dvěma pánům, není tomu tak. Jedná se skutečně o jedinou podobu služby dvěma pánům. Ostatní rozhodování se v této souvislosti jeví až jako druhotná. Ne, že by se jimi člověk neměl zabývat. To se tím neříká, ale jejich dopad nemá tak veliký vliv na cestu člověka, jako to základní rozhodnutí, komu bude svým životem sloužit.

Rozhodnutí se mezi Bohem a mamonem není nic nezvyklého. Zdá se to být asi docela jasné, že člověk toto rozhodnutí musí udělat. Jenže zde to rozhodnutí stojí jako odpověď na otázku zabezpečení života, otázku různých starostí, které si člověk dělá. Už jsem mluvil o tom, že přehršel starostí vede člověka k tomu, aby se téměř rozkrájel. Vede ho k rozptýlení jeho směřování a tím do jakéhosi bludného kruhu. Na povzdech, jak mnoho máme starostí zde přichází Ježíšova poznámka, že to nějak souvisí s tou službou mamonu. I když možná to není ještě zcela přesné. Přesnější by bylo říct neslužba Bohu. Ono o ten mamon často tak viditelně jít nemusí. Je to tím, že máme pod mamonem zafixováno, že jde o majetek, peníze, moc, slávu, něco, co člověk má a hromadí. Boha vidíme jako svět duchovní a tím pádem službu neduchovním věcem pak označíme péčí o to všechno hmotné. Ale ono to má hlubší kořen. Jedná se spíše o zaměření na sebe. A to nemusí být vždycky spojeno s hmotným světem. Hledání jistoty a pokoje, hledání něčeho, co člověka zbaví starostí, to není jen otázka hledání peněz a hmotného zabezpečení. Člověk se tu často vydává i do duchovní oblasti, nebo se obrací ke své osobě, k budování svého silného já. Není to vyloženě služba mamonu, ale je to stále služba jinému pánu, něčemu jinému než Bohu. A v tom je základ tohoto Ježíšova slova. Ostatně to vidíme v příkladech, které Ježíš dál rozvíjí. Nejde jen o starost nad tím, co budeme jíst, ale také nad tím, co na sebe, nad tím, jak se ozdobit, zkrásnět. A to skutečně už není jen hledání hmotného požitku.

Vlastně by to mohlo u Ježíšova výroku o nemožnosti sloužit Bohu a čemusi pozemskému zároveň také skončit. Je to dost jasné vymezení toho, co je správné a co není. Jenže by to mohlo vrhat do světa dost černobílý obraz cesty, jak se zbavit starostí, které denně člověka svírají. Takový obraz může krásně sklouznout k útěku z tohoto světa, či spíše před tímto světem. To ale Ježíš neříká. On nehodnotí tento svět, nehodnotí, co v něm je. Hodnotí lidský vztah k tomuto světu. Hodnotí, jaké má místo v našem životě svět kolem nás, naše já a Bůh. Špatný není svět, špatný je postoj člověka. Proto není řešením, když se před světem zavře, když uteče, když jej popře. Zmizí tak bezprostřední pokušení, aby hledal jinou cestu, než cestu k Bohu. Ale je to jen povrchní úprava. Ve skutečnosti se nic moc nevyřeší, protože se neodstraní ten hlavní důvod, který člověka svádí z jeho cesty, uvádí do nepokoje. Neodstraní se skutečnost toho, že se snaží sloužit dvěma pánům, chce sloužit Bohu, ale zároveň nedokáže

sloužit mamonu, svému vlastnímu já. Vždyť sami víme, jaké to je, když chráníme něco ve skleníku, nebo v podobném prostředí. Izolace od zdroje pokušení není řešení. Spíš by se to dalo nazvat nekalou soutěží. Rozhodnout se pro Boha, protože není jiná možnost, to je poněkud nestálé rozhodnutí. A ďábel o tom moc dobře ví. Například takového Joba začal zkoušet právě proto, že nebylo těžké ctít Hospodina, když mu tak žehnal. Co ale Job udělá, když nebude zahrnut jen Božím požehnáním? A to je právě ono. Jak dopadne rozhodnutí mezi Bohem a světem, když bude mít člověk možnost volby? Bůh touží po tom, abychom se pro něj rozhodli právě tehdy, když tu možnost volby máme. Proto nejsme izolováni od tohoto světa, ale žijeme v něm, používáme jeho vymoženosti. Ježíš nekončí u nějakého moralismu, který by řekl, straň se tohoto světa, neboť je to nástroj ďáblův. Ukazuje, že máme jinou možnost než útek. Máme možnost naplnit svůj život způsobem, který dá všem věcem své patřičné místo. Ježíš nás vybízí, abychom hledali především Boží království a jeho spravedlnost. Vše ostatní nám bude přidáno. To je alternativa všeho toho snažení zajistit sám sebe, nějakým způsobem obstát a najít pokoj uprostřed tohoto světa.

Máme před sebou možnost, jak naplnit svůj život. Hledáním Božího království a jeho spravedlnosti můžeme odpoutat pozornost sami od sebe, od svých problémů a starostí. Hledání Božího království připomíná člověku, že všechno kolem něj je v Boží ruce, v Boží moci. Ať se budeme znepokojovali sebevíc, není v naší moci o jedinou píd' prodloužit svůj život. Hledání Božího království je cesta k naplnění života důvěrou Bohu. Bůh nepanuje šířením strachu, ale vzbuzováním důvěry. Strach o to, co bude, ten patří pohanům, protože oni jinou cestu neznají. To, čemu věří, oč se opírají, je vratké a nestálé. Proto se obávají strachují, musejí se nakonec snažit sami. Bůh ale není vratký a nestálý, náladový. Je pevný základ, od kterého se může člověk odrazit, je ten, u koho může najít domov a zázemí. Proto není potřeba se bát, znepokojovali, shánět kde se co dá. Stačí důvěra Bohu, že on má náš život ve své péči a dá nám i našim blízkým všechno, co potřebujeme.

Nedělejte si starosti o zítřek, o budoucnost. Není to výzva k lehkomyšlnosti, se kterou by člověk nemyslel trochu víc dopředu. Je to pozvání k důvěře. Každý den má dost svého trápení. Každý den je mnoho věcí, které musíme řešit, dává mnoho příležitostí ke službě a svědectví. Máme žít přítomností, protože právě do ní přichází Bůh svým slovem. Budoucnost, ta je přece zajištěna. Bůh dal člověku své zaslíbení, otevřel cestu do jeho království. Pokud se držíme jeho slova a hledáme naplnění jeho vůle, jsme na cestě, která má nezpochybnitelný cíl. Proto nemusíme poutat svou pozornost tím, co jednou snad bude. Ať bude cokoliv, bude to mít Bůh ve své ruce. My to neovlivníme. Jediné, co pro pokojnou budoucnost můžeme vykonat, je hledat a nacházet Boží blízkost v naší přítomnosti. Vždy právě nyní, právě dnes přichází Bůh se svým slovem, kterým ukazuje na naší další cestu. Nehledejme tak, jak zajistit co nejlépe budoucnost svou či svých blízkých. Spíš hledejme, jak se zastavit v tom všem lítání, abychom mohli slyšet Boží hlas, který nám ukazuje, jak pomoci příchodu Božího království do našeho světa. Vždyť právě v tomto království, v Božím panování, je ta budoucnost dobře zabezpečena. Jen v něm přichází do tohoto světa skutečný pokoj.

Pane Ježíši, často se znepokojujeme mnoha starostmi. Často sami hledáme, jak je vyřešit. Ty sám, nám ukazuješ, jak se zachovat, jak konat co nejlépe v tomto světě. Dej nám, prosíme, svou moudrost, abychom tak nespoléhalí na sebe, ale v každém našem kroku ti důvěřovali.

@page { margin: 2cm } p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120% }

Amen.